

Mia Laiho kok

Kirjallinen kysymys sähköpotkulautojen turvallisuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Sähköpotkulaudat ovat olleet Suomen kesän katukuvassa jo useita vuosia. Sähköisiä liikkumisvälineitä koskeva laki päivitettiin vuoden 2016 alussa, jolloin mm. sähköpotkulaudat tulivat saliluiksi liikkumavälineiksi. Sähköpotkulautojen korkein sallittu nopeus on 25 km/h, ja ne kuuluvat kevyiden sähköajoneuvojen luokkaan.

Sähköpotkulautilun turvallisuutta on pyritty parantamaan käytön sääntelyllä ja rajoituksilla. Yleisimpiä rajoituksia ovat Traficomien mukaan olleet vuokrattavien sähköpotkulautojen nopeuden, käyttöajan, käyttöalueen ja käyttäjien iän rajoittaminen.

Erityisen surullisia uutisia olemme joutuneet lukemaan nyt kesäkuussa 2024. Vantaalla sattuneessa liikenneonnettomuudessa loukkaantui kolme samalla sähköpotkulaudalla ajossa ollutta 12-vuotiasta lasta. Mediasta saatujen tietojen mukaan lapset ajoivat suojatielle, kun heihin törmäsi auto. Lapsista vakavimmin loukkaantunut menehtyi saamiinsa vammoihin myöhemmin sairaalassa. Tilanne järkyttää koko Suomea.

Kokonaisuudessaan sähköpotkulautojen käyttö aiheuttaa jatkuvasti valitettavia vaaratilanteita ja onnettomuuksia niin käyttäjilleen kuin muille. Suurimman vaaran niiden käyttäjät aiheuttavat sivullisille kevyen liikenteen väylien käyttäjille, kuten näkövammaisille sekä lapsille ja vanhuksille. Ajossa ne aiheuttavat vaaratilanteita korkean nopeutensa ja vähäisen äänen vuoksi, jolloin niiden lähestymistä on vaikea havaita. Pelkästään Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä kävi tammi—elokuussa 2021 päivystyksessä 528 sähköpotkulaudalla vammautunutta ja vuonna 2022 samana ajanjaksona 318 vammautunutta.

Sähköpotkulautojen käyttö ei vaadi minkääntasoista lupaa tai edes kypäränkäyttöä, vaikka liikenteessä sähköpotkulauta kiihtyy maksiminopeuteensa paljon polkupyörää nopeammin. Sähköpotkulaudat ovat myös paljon huterampia, mikä altistaa onnettomuuksille enemmän. Lisäksi monet pysäköivät potkulautansa käytön jälkeen jopa keskelle katua, mikä aiheuttaa merkittävän turvallisuusriskin esimerkiksi näkövammaisille. Siksi näkisin, että sähköpotkulautojen käyttö ja parkkeeraus jalkakäytävillä pitäisi kieltää.

Kuten polkupyörillä, ei sähköpotkulaudoillakaan lain mukaan saa ajaa alkoholin vaikutuksen alaisena. Kuitenkaan laki ei tunne mitään promillerajaa, jolloin poliisille jää ainoaksi keinoksi huomautuksen antaminen. Kevyille sähköajoneuvoille tulee asettaa lakiin promilleraja, jotta tan-kojuopumuksista voidaan rangaista ja niitä saadaan vähennettyä.

Kirjallinen kysymys KK 237/2024 vp

Sähköpotkulautoja käyttävät jo varsin pienet lapset sekä nuoret. Monilla sähköpotkulautojen vuokrauspalvelua tarjoavilla yrityksillä on 18 vuoden ikäraja, mutta todellisten käyttäjien ikärajakontrollointi on vaikeaa ellei mahdotonta. Sähköpotkulauta on lisäksi tarkoitettu vain yhdelle henkilölle, eli sillä ei saa kuljettaa matkustajaa, mutta tätä sääntöä näkee rikottavan suhteellisen usein kaupungin vilskeessä varsinkin nuorten keskuudessa. Näkisin, että koska myös rikosoikeudellinen vastuuikäraja on 15 vuotta, olisi hyvä, että myös sähköpotkulautojen käytölle asetettaisiin 15 vuoden ikäraja.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo ehkäistä tapaturmaisia kuolemia sähköpotkulautojen käytön osalta,

miten hallitus aikoo varmistaa sähköpotkulautojen turvallisemman käytön yleisesti, mutta erityisesti lasten ja nuorten keskuudessa,

onko hallitus harkitsemassa promillerajan säätämistä lakiin, jotta sähkökäyttöisten potkulautojen osalta tankoituopumuksista voidaan rangaista,

mitä muuta hallitus aikoo tehdä parantaakseen niin sähköpotkulautojen käyttäjien kuin jalankulkijoiden turvallisuutta,

miten puututaan tehokkaammin siihen, että sähköpotkulaudoilla matkustaa kiellosta huolimatta useita henkilöitä ja

onko sähköpotkulaudan käytölle suunniteltu ikärajojen käyttöönottoa?

Helsingissä 13.6.2024

Mia Laiho kok